QORTI ĊIVILI

(SEZZJONI FAMILJA)

ONOR.IMHALLEF

JACQUELINE PADOVANI GRIMA LL.D., LL.M. (IMLI)

Illum, 30 ta' Gunju 2025

Rik.Gur.Nru : 103/2024/3 JPG

Kawza Nru: 25

VI

vs

JI

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' VI a fol 2 *et seq*. intavolat fit- 19 ta' Frar 2025 , a fol 1 et seqq., li jaqra hekk:

1. *Illi l-kontendenti zzewwgu fit-28 ta' Dicembru 1980 u minn dan iz-zwieg il-partijiet kellhom zewgt itfal cioe LI u JI illi twieldu fl-X u Y rispettivament u li ghalhekk m'ghadhomx minorenni;*
2. *Illi l-partijiet ilhom jghixu separati ossia f'indirizzi separati u dan wara li l-konvenut rrenda l-konvivenza impossibli ghall-esponenti;*
3. *Illi l-partijiet huma t-tnejn pensjonanti u ma jiddependux finanzjarjament minn xuxlin;*

4. *Illi l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti huwa fl-interess taz-zewg partijiet ghaliex jitnaqqas l-iskop tad-dizgwid ta' bejniethom. Minkejja illi illum il-partijiet jghixu hajja indipendenti minn xulxin, kemm finanzjarjament u kif ukoll emozjonalment, il-waqfien tal-komunjoni jgib il-beneficcju li l-partijiet jkunu jistghu jagixxu f'atti civili minghajr il-kunsens ta' xulxin u kif ukoll – a fortiori in vista tal-indipendenza surriferita – li ma jibqghux responsabbli ghad-djun li xi hadd minnhom jista' talvolta jaghmel;*
5. *Illi ghalhekk il-konvenut mhux ser issofri xi pregudizzju, u certament mhux ser issofri minn xi pregudizzju sproporzjonat f'kaz illi l-Qorti tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti;*
6. *Illi ma hemmx raguni 'l ghaliex il-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti ghandu jibqa' fis-sehh.*

Ghaldaqstant, l-esponent jitlob bir-rispett illi dina l-Onorabbli Qorti jogghobha:

i. *Tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-parti u dan a dispozizzjoni tal-artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta;*
ii. *Tordna illi s-sentenza hekk moghtija tigi notifikata lid-Direttur tar-Registru Pubbliku u dan a dispozizzjoni tal-artikolu 55(5) tal-istess Kapitolu 16 tal-ligijiet ta' Malta;*
iii. *Tiddikjara illi l-regim matrimonjali applikabbli bejn il-partijiet huwa dak tas-separazzjoni tal-assi.*

Rat id-digriet ta' din il-Qorti tal-20 ta' Frar 2025 vide fol 4;

Rat illi ir-rikors flimkien mad-digriet ta' din il-Qorti gew notifikati skond il-ligi;

Rat ir-risposta ta' JI datata 7 ta' April 2025 a fol 8 fejn iddikjara is-segwenti:

Illi filwaqt li l-esponent ma jaqbilx mal-allegazzjonijiet li huwa b'xi mod rrenda l-konvivenza impossibli ghall-martu, huwa jaqbel mal-kumplament tal-fatti hekk kif spjegati fir-rikors ta' VI prezentat fid-19 ta' Frar 2025.

Ghaldaqstant l-esponent ma jopponix ghat-talbiet attrici kif dedotti.

Ikkonsidrat:

Illi din hija sentenza wara talba maghmula mill-attrici permezz ta' rikors datat 19 ta' Frar 2025 fejn talbet lil dina l-Qorti tordna il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti bejn l-attrici u l-konvenut u dana *ai termini* tal-artikolu 55 (1) tal-Kodici Civili. Dan l-artikolu jipprovdi s-segwenti:

> "***Il-qorti tista', f'kull żmien matul is-smigħ tal-kawża ta' firda, fuq talba ta' wieħed jew l-oħra mill-miżżewġin, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li teżisti bejn il-miżżewġin.***"

Skond is-subinciz (2) tal-istess artikolu, l-ordni tal-waqfien tal-komunjoni ghandha tinghata b'sentenza u skont is-subinciz (3) l-ordni tal-waqfien tkun tghodd minn meta s-sentenza tghaddi in gudikat.

Illi r-raba sub-inciz tal-istess artikolu imbaghad jipprovdi illi:

> "***Qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni kif provdut f'dan l-artikolu, il-qorti għandha tqis jekk xi parti tkunx sejra tbati preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda.***"

Illi kif inghad fis-sentenza fl-ismijiet: **Daniela Mizzi vs Duncan Peter Mizzi,** deciza mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Marzu 2015:

> "***In tema legali jinghad illi l-Artikolu 55 tal-Kap.16 li fuqha hija bbazata t-talba attrici jaghti l-fakolta' lil parti jew ohra li "f'kull zmien matul is-smiegh tal-kawza ta' firda titlob il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni tar-residwu taht amministrazzjoni separata li tkun tezisti bejn il-konjugi…..t-talba ghall-waqfien m'ghandhiex tinghata jekk parti tkun ser issofri "pregudizzju mhux proporzjonat." Inoltre, l-***

> ***oneru tal-prova ta' dan ir-rekwizit jirrisjedi fuq min qed jallegah, skond il-principju incumbit ei qui dicit non ei qui negat.*"**

Il-Qorti tal-Appell ikkonfermat decizjoni moghtija mill-Qorti tal-Familja fejn qieset li l-intimat ma kienx ser isofri pregudizzju sproporzjonat bit-terminazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti fil-mori tal-kawza. Ghall-kuntrarju, gie kkonsidrat mill-Qorti tal-Appell li t-terminazzjoni tal-komunjoni kien ser igib beneficcju inkwantu jevita li xi parti jew ohra taghmel xi dejn li, 'l quddiem, ikun jista' jigi addebitat lill-komunjoni.

Fil-kawza fl-ismijiet: **Desiree Lowell sive Desiree Lowell Borg vs Michael Lowell** deciza mill-Qorti tal-Appell fit-30 ta' Ottubru 2015, fejn il-Qorti tal-Appell ikkonfermat li is-sentenza moghtija mill-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) ntqal:

> ***"...il-Qorti tosserva li l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ma jista' jkun ta' ebda pregudizzju ghas-sehem tal-attrici mill-assi li talvolta din tiskopri wara li twafqet il-komunjoni, ghax il-waqfien tal-komunjoni jirreferi ghal futur u mhux ghal dawk l-assi li diga' dahlu u qeghedin fil-komunjoni anke jekk ad insaputa tal-attrici".***

Illi bhala regola, il-Qorti ghandha xxolji l-istess komunjoni tal-akkwisti, salv ghal dawk il-kazi eccezzjonali fejn jigi sodisfacentement ippruvat illi l-waqfien ser igib mieghu pregudizzju mhux proporzjonat lil xi parti jew l-ohra.

F'dan l-istadju il-Qorti taghmel referenza ghall-insenjamenti tal-Qorti tal-Appell, fejn fis-sentenza: ***Desiree Lowell sive Desiree Lowell Borg vs. Michael Lowell*[1]** fejn intqal:

> *"Fil-fehma tal-Qorti l-ezercizzju li trid taghmel il-Qorti huwa maqsum primarjament f'zewg stadji. Fl-ewwel stadju l-Qorti tezamina jekk l-oggezzjoni jew l-oggezzjonijiet imressqa humiex oggettivament rilevanti ghall-finijiet stretti tal-artikolu 55 sub-inciz 4. F'kaz li l-oggezzjoni tissupera l-ewwel gharbiel jehtieg li l-Qorti tghaddi sabiex tevalwa l-provi u s-sottomissjonijiet imressqa sabiex tiddeciedi jekk l-oggezzjoni, oggettivament rilevanti, hiex sorretta mill-provi u allura jekk l-intimata ippruvatx sodisfacentement illi fl-ewwel lok ser tbati pregudizzju u fit-tieni lok, dejjem jekk*

[1] Deciza mill-Qorti tal-Appell fit-30 ta' Ottubru 2015.

> *jirrizulta pregudizzju, jekk tali pregudizzju hux proporzjonat jew le.*
>
> *Ezami tal-artiklu 55(4) juri illi mhux kull pregudizzju li tista' tivvanta xi parti b'opposizzjoni ghal sentenza in parte ghall-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jikkwalfika bhala ostaklu ghall-pronunzja ta' tali sentenza.*
>
> *Is-sub inciz 4 tal-artikolu 55 jipprovdi illi l-Qorti ghandha tippronunzja l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti qabel is-sentenza finali kemm il-darba xi parti ma tkunx ser tbati pregudizzju mhux proporzjonat. Dana gie ritenut fil-kawza fl-ismijiet Jael Cassar vs Robert Cassar.*[2]

Dina l-Qorti taghmel taghha li-insenjamenti tal-Qorti tal-Appell fejn gie ddikjarat illi:

> *l-pregudizzju mhux proporzjonat ghandu jigi ppruvat minn min jallegah u dana ai termini tal-principju stabbilit fil-gurisprudenza taghna li minn jallegah jrid jipprova ossia illi l-oneru tal-prova ibcumbit ei qui dicit non ei qui negat*[3].

Din il-Qorti tqis illi l-konvenut ma oggezzjonax ghat-talbiet tal-attrici izda oggezzjona ghal xi dikjarazzjonijiet li ghamlet l-attrici fir-rikors taghha li *se mai* jaqghu taht il-meritu dwar il-htija ghat-tkissir taz-zwieg, mhux fir-rigward tal-komunjoni tal-akkwisti. Din il-Qorti tirrileva illi l-waqfien tal-komunjoni jsehh meta s-sentenza tal-Qorti tghaddi in gudikat u bl-ebda mod ma jkollha effett retroattiv. Il-Qorti dejjem ikkunsidrat illi dak li sal-lum huwa formanti mill-komunjoni tal-akkwisti ser jibqa` hekk sakemm ikun hemm ix-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti u d-decizjoni dwar il-qasma tal-ishma rispettivi tal-partijiet mill-istess komunjoni. Dana qieghed jinghad fid-dawl tal-fatt li dak li qed titlob l-attrici huwa biss li l-istess komunjoni tal-akkwisti tieqaf u ma tibqax fis-sehh, u mhux il-likwidazzjoni tal-istess komunjoni f'dan l-istadju.

Id-divizjoni tal-komunjoni u dwar x'ghandu jitqies bhala parafernali u x'ghandu jitqies bhala li dahal fil-komunjoni u li allura ghandu jigi likwidat u diviz jigu kollha bbazati fuq il-provi prodotti quddiem din il-Qorti. Ghalhekk dan l-ezercizzju mhux ser jigi pregudikat bil-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti hekk kif din is-sentenza tghaddi in gudikat. Il-Qorti tghaddi biex

---

[2] Deciza mill-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) nhar it- 3/12/2013 212/2019/2 RGM.
[3] Vide **Daniela Mizzi vs Duncan Peter Mizzi,** deciza mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Marzu 2015.

tiddeciedi minn meta z-zwieg tal-partijiet ghandu jitqies bhala li tkisser irrimedjabilment u d-divizjoni ssir skont l-assi u d-djun f'dik id-data – tant illi jekk parti tkun ttentat tahbi jew tittrasferixxi xi assi biex ma jidhlux fid-divizjoni, din il-Qorti xorta wahda ghandha l-fakulta' illi tordna r-rexissjoni jew li ssir ekwiparazzjoni biex kull parti tiehu dak li jkun haqqha.

Illi tenut kont tal-konsiderazzjonijiet hawn maghmula, din il-Qorti jidhrilha li ma hemmx gustifikazzjoni ghalfejn il-komunjoni bejn il-partijiet m'ghandhiex tigi terminata sabiex il-partijiet ikunu jistghu jmexxu b'hajjithom b'mod separat stante li d-divizjoni tal-kontenut tal-komunjoni ser tigi bbazata fuq il-provi li ser jitressqu mill-partijiet.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' t-talbiet kollha tal-attrici hekk kif dedotti fir-rikors taghha tad-19 ta' Frar 2025.

Spejjez riservati ghal gudizzju finali.

Moqrija.

Mhallef Jacqueline Padovani Grima LL.D. LL.M. (IMLI)

Lorraine Dalli
Deputat Registratur